

Vergaderjaar 2025–2026

33 037

Mestbeleid

Nr. 637

**BRIEF VAN DE MINISTER VAN LANDBOUW, VISSERIJ, VOEDSEL-
ZEKERHEID EN NATUUR**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 23 december 2025

Eind dit jaar loopt de huidige derogatie op de Nitraatrichtlijn af. De invloed daarvan op de Nederlandse landbouw zal groot zijn en het is mijn overtuiging dat een vorm van derogatie van meerwaarde is voor zowel landbouw als milieu. Conform het Hoofdpijnenakkoord is daarom ingezet op een nieuwe derogatie. Hiertoe ben ik tevens door de Tweede Kamer opgeroepen, onder meer via de motie Flach (Kamerstuk 28 973, nr. 276), waarin tevens is opgeroepen de Kamer te betrekken bij het derogatieverzoek. Zoals ik de Tweede Kamer op 11 juli 2025 heb medegedeeld, heb ik daarom op diezelfde dag een verzoek gedaan bij Eurocommissaris Roswall voor een nieuwe derogatie (Kamerstuk 33 037, nr. 606)

Op 22 december jl. heb ik naar aanleiding hiervan een brief ontvangen van de Eurocommissaris, welke u bijgevoegd vindt. Ik hecht eraan, mede gelet op bovenstaande moties en mijn toezegging in eerdere debatten, deze brief per ommekeer aan uw Kamer te verzenden. Het kabinet zal zich beraden op de inhoud van deze brief en eventuele vervolgstappen en de Tweede Kamer op korte termijn na het Kerstecres een nadere reactie sturen.

Voor agrariërs betekent de inhoud van de brief van de Europese Commissie dat het in 2026 niet mogelijk zal zijn een derogatievergunning aan te vragen en dat er conform de norm uit de Nitraatrichtlijn die is neergelegd in artikel 9 lid 1 van de Meststoffenwet maximaal 170 kilo stikstof uit dierlijke mest per hectare geplaatst mag worden.

Ik vind dit besluit van de Europese Commissie zeer teleurstellend. Wat mij betreft moet het uiteindelijke doel, het verbeteren van de waterkwaliteit, voorop staan. Zoals ik bij bovengenoemd verzoek voor een nieuwe derogatie heb aangegeven, lag op de bedrijven die gebruik maakten van de derogatie in 2023 in de meeste regio's de gemiddelde nitraatconcentratie in het bovenste grondwater onder de norm van 50 milligram per liter, vanwege het relatief grote areaal grasland van deze derogatiebe-

drijven. Ook heeft de afbouw van de huidige derogatie een zeer grote negatieve impact op het inkomen en toekomstperspectief van de boer en bestaat het risico dat steeds meer melkveehouders hun graslandpercelen zullen omzetten naar (meer lucratieve) bouwlandpercelen met alle negatieve gevolgen van dien op de waterkwaliteit.

In de brief van de Europese Commissie wordt ook ingegaan op het 8^e Actieprogramma Nitraatrichtlijn. Daarvoor verwijs ik uw Kamer naar de brief van 19 december jl. over dat onderwerp.¹

De Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur,
F.M. Wiersma

¹ Kamerstuk 33 037, nr. 635